

KEIGO

Na ohebných slovech (kuru – kimasu – oide-ni naru – mairu)

Na neohebných (jukkuri – go-jukkuri, (o-)kane, (o-)džikan, o-tegami, ((o-)hon): lepší: “Tanakasan-no hon”.)

SYSTÉM hl. NA OHEBNÝCH SLOVECH “jógen”

OZNAMOVACÍ ZPŮSOB

A. já-Vy/Oni: skromnostně-úctivostní styl

1. o sobě: skromně:

I. “**neutrální/samostatná/absolutní skr.**” mairu, oru, haidoku-s. (=jomu), haiken-s. (=miru, tegami-wo), ukagau (=kiku, hómon-s.), zondžiru (=širu/wakaru. omou), itasu (=suru, NB ne velmi běžné!), mósu (=iu, noberu). Itadaku (=nomu, taberu). (opatrně s *gozaru*, *de gozaimas*)

FYI: i-keijóši s “gozaru”: acui – (o-)acú gozaimasu
o-hajó gozaru
-Aku – A(k)u – Au
-Iku – Iu – ú: jorošú gozaimasu.

II. -asete itadaku „s Vaším ctěným svolením“ „dovolte mi“

III. „**vztahová skromnost**“ já vůči Vám, já ve Váš prospěch, já něco Vašeho (si dovolím půjčit)“ o-2-suru já/VY
go-SJ-suru (secumei)
-te sašiageru (méně běžné)

2. o Tom Druhém:

I. “**neutrální/samostatná/absolutní uct.**”

I.a. iraššaru / mieru, iraššaru/mieru, mieru, go-zondži-da (=širu/wakaru. Nemá význam “omou”). Nasaru (=suru), oššaru, (meši-)agaru (=nomu, taberu).

I.b. o-2-ni naru: o-ide-ni naru, o-nakunari-ni naru, o-kiki-ni naru

go-SJ-**ni naru**: goranninaru
go-SJ-**nasaru**: go-secumei-nasaru
go-SJ-des: go-zondži-desu

II. -are- (méně než I.): produktivní koncovka – téměř od každého slovesa: jomareru, omowareru

II. “**vztahová úctivost**”:

-te kudasaru
-te itadaku
Trošku méně úctivé:
-te kureru
-te morau

hómon-šite morau/kureru/itadaku

III. opisem: dóiu o-kangae deska, dóiu go-iken desuka.

(-kansaiská méně formální uctivost)

-(a)haru, -(a)hatta: vůči soběrovnému: *Icu šihatta?* = něco mezi *šimašita* a *nasatta*

Vůči soběrovnému/vyššímu: *Icu šiharimašita?*

Zápor: -(a)harahen = o+2+ni naranai

Minulý zápor: -(a)harahenkatta = o+2+ni naranakatta

B. zdvořilý styl: seberovní, ale vůči sobě slušní: -mas/-des
projevuje se hlavně v koncovětném tvaru přísudku. Ve vedlejších větách se většinou (kromě hyperzdvořilých výpovědí) používají obyčejné tvary.

(-te sašiageru – vůči vyššímu)

já Vám/Tobě: -te ageru – vůči seberovnému nebo **SPÍŠ** nižšímu

Vy/Ty mně: -te kureru / -te morau

C. obyčejný styl: seberovní a intimně blízcí (kamarádi, manželé)

základní gramatické tvary (- tj. ty, které ve zdvořilém stylu používáme jenom v nefinálním použití, např. v přívlastku: 使った言葉)